

BRANDSÄKERHET

– BOSTADSAKTIEBOLAGETS HANDBOK

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS
HELSINGFORS STADS RÄDDNINGSVERK

ITÄ-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
RÄDDNINGSVERKET I ÖSTRA NYLAND

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA-NYLANDS RÄDDNINGSVERK

LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVERK

SÄKERHETEN ÄR EN GEMENSAM SAK FÖR ALLA

Det är allas ansvar att agera försiktigt.

Denna handbok har utarbetats för bostadshus som är skyldiga att utarbeta en räddningsplan, som inkluderar radhus, loftgångshus, höghus och liknande med tre eller fler bostäder. Med termen avses att dessa bostadshus ska ha en räddningsplan upprättad enligt räddningslagen.

Handboken har utarbetats i samarbete mellan Helsingfors stad och Östra, Mellersta och Västra Nylands räddningsverk. Samarbetsstrukturen för Nylands räddningsverk, som har överenskommit i ett samarbetsavtal, kallas familjärt HIKLU.

För att göra handboken mer lättläst hänvisas till bostadshus som är skyldiga att utarbeta en räddningsplan nedan med termen bostadshus, även om mer än ett bostadshus ingår till ett bostadsaktiebolag, ett fastighetsaktiebolag eller en helhet för besittning av bostäder som genomförts genom ett avtal om delning av besittningen.

Med bostadshusets ansvariga instans hänvisas till bostadsaktiebolagets styrelse, fastighetsaktiebolagets ansvariga instans och de personer som ansvarar för avtalet om delning av besittningen, eller i övrigt de personer som ansvarar för de bostadshus som är skyldiga att utarbeta en räddningsplan. Bostadshusets ansvariga instans ansvarar i sista hand för att förverkliga bostadshusets säkerhet, upprätta en räddningsplan eller vidta andra brandsäkerhetsåtgärder.

Bostadshusets ansvariga instans kan utse en säkerhetsansvarig för att stödja den men kan inte lägga ut sitt ansvar på den personen. Vissa säkerhetsfrågor kan delegeras genom avtal till exempel till disponenten och serviceföretaget. I detta fall är det bostadshusets ansvariga instans som ansvarar för att de saker som nämns i avtalen genomförs. Räddningsverket stödjer bostadshusens ansvariga instanser i säkerhetsarbetet med hjälp av säkerhetskommunikation och säkerhetsövervakning.

Genom att konsultera *Brandsäkerhet - bostadsaktiebolagets handbok* kan du kontrollera att brand- och utrymnings säkerhet, incidenter och olyckor, samt frågor relaterade till befolkningsskyddet, har förberetts på behörigt sätt.

RÄDDNINGSPLAN

Den räddningsplan som krävs enligt räddningslagen ska upprättas för bostadshus med minst tre bostadslägenheter. Bostadsaktiebolagets styrelse ansvarar för utarbetande, uppdatering och kommunikation av bostadshusets räddningsplan. Styrelsen kan, om den så önskar, lägga ut utarbetandet av räddningsplanen, men inte sitt ansvar kring detta.

Räddningsplanen är en viktig del av bostadshusets egen beredskap som syftar till att förebygga olyckor och skydda människor, egendom och miljö i farliga situationer.

Den är också en anvisning för boende och fastighetsanvändare om att agera i nödsituationer och självständigt förbereda sig för räddningsverksamhet.

Räddningsplanen ska innehålla följande saker:

1. Slutsatserna från faro- och riskbedömningen.
2. Säkerhetsanordningar för byggnaden och de lokaler som används för verksamhet.
3. Anvisningar för boende och andra personer för att förebygga olyckor och att agera vid olyckor och tillbud.
4. Eventuella andra åtgärder i samband med objektets egen beredskap.
5. Genomförande av den egna beredskapen under undantagsförhållandena.
6. Vid behov måste hänsyn också tas till onormal användning av objektet och tillfällig förändring av dess användningsändamål.

Ett viktigt steg i utarbetandet av räddningsplanen är att identifiera och bedöma risker.

Vid riskbedömning är det viktigaste att identifiera riskerna för det egna bostadsaktiebolaget till exempel utomhus, inomhus, i verksamheten i fastigheten eller på grund av orsaker som beror på verksamhet utanför fastigheten. När riskerna har identifierats överväger man vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga risker och förbereda sig för dem. Baserat på riskbedömningen kommer planen att upprättas med anvisningar för eventuella olycksituationer.

- Mer information om räddningsplanen finns på räddningsverkets webbplats.

§ Räddningslagen 379/2011, 15 §
Statsrådets förordning om räddningsväsendet 407/2011, 1-2 §

En räddningsplan utarbetas inte för myndigheterna, utan för att garantera och förbättra säkerheten för husets boende och andra som är verksamma där.

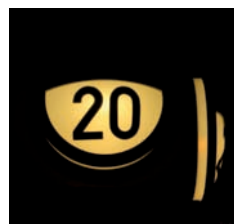
Det är viktigt att upprätta en räddningsplan med tanke på just det egna bostadsaktiebolags särdrag, även om man använder färdiga planmallar.

GÅRDS- OCH UTOMHUSOMRÅDEN

I en nödsituation är det viktigt att hjälpen hittar och kommer fram så snabbt som möjligt.

Utmärkningar av adresser och tillträde till byggnader

Fastighetens adressnummer måste visas på en framträdande plats i fastigheten så att det är också lätt synlig i mörkret. Dessutom ska trapphus och lägenheter vara tydligt markerade. Om fastigheten inte är synlig på den officiella vägen måste adressnumret också placeras på vägkanten för att vägleda körningen till fastigheten. Om flera byggnader ligger på samma tomt är det värt att överväga att lägga till en tomtskylt.

Mer information om tomtskylten finns på sidan 6.

Kontaktuppgifter för fastigheten

Ett höghus ska ha på en synlig plats kontaktuppgifter till serviceföretaget, disponenten eller någon annan person som räddningsmyndigheten kan kontakta för att få tillträde till byggnaden utan dröjsmål och kostnadsfritt **dygnet runt**.

Säkerhet av utomhusområden

Som en del av kartläggningen av bostadsaktiebolagets risker ska även gårds- och utomhusområden undersökas. Olycksriskerna måste elimineras och till exempel skador orsakade av en eventuell storm måste förebyggas i förväg.

- **Tillräcklig belysning** gör det säkert att röra sig även när det är mörkt och minskar samtidigt risken för vandalism.
- Att halka är en mycket vanlig olycka. **Lämplig sandning** och andra halkskyddsåtgärder på gårdsområden och på gångvägar är viktiga för att förbättra säkerheten för de boende, men också för att underlätta räddningsverkets verksamhet vid en olycka.
- **Underhåll av lekutrustning och utemöbler** är viktigt för en säker vistelse på gården.
- **Dåligt underhållna träd** måste nedhuggas, eftersom de kan utgöra en risk i kraftiga vindar. Det lönar sig också att observera om det finns några föremål i gårdsområdet som kan lossna i stark vind och orsaka skador.
- På vintern ska bostadsaktiebolaget se till att **snö och is som packas på taken** inte utgör en fara för konstruktionerna eller, när den faller från taket, för dem som rör sig i området. Planering av takskottning bör ske i förväg med serviceföretaget, så att åtgärder kan påbörjas snabbt om situationen så kräver. Vid behov är det nödvändigt att begränsa rörelseförmågan i närheten av byggnaden på ett sådant sätt att snö eller is som riskerar att falla inte kan orsaka skador på människor eller fordon.

Sopskjul och avfallskärl

Avfallskärl och sopskjul är vanliga mål för anlagda eldsvådor. Spridning av brand ska förhindras antingen genom lämpliga säkerhetsavstånd eller genom strukturella lösningar. Ur räddningsmyndighetens synvinkel är varje byggnad en produkt av sin egen byggtid, men i ett bostadshus är det skäl att kontrollera försäkringsbolagets skyddsanvisningar gällande säkerhetsavstånden.

Till exempel kan följande avstånd betraktas som vägledande avstånd:

4 meter från byggnadens takfot

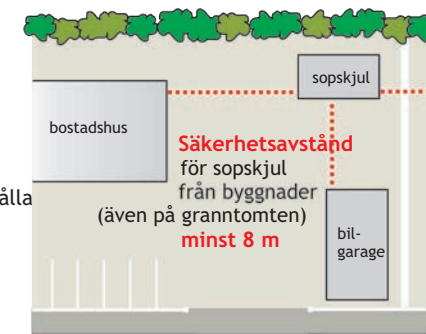
- enskilda avfallskärl på 240 och 600 liter
- avfallskärl av metall
- underjordbehållare/djupkärl (t.ex. Molok-behållare)

6 meter från byggnadens takfot

- rader av flera avfallskärl
- rullpallar för kartong

8 meter från byggnadens takfot

- sopskjul utan sektionering (vid nybyggen)
- växelflak (öppna flak) med brandfarligt material

Vid byggande nära tomtgränsen ska hänsyn tas till brandskydd och säkerhetsavstånd till intilliggande byggnader.

Räddningsväg

Räddningsvägar är vägar på bostadshusets tomt som är lämpliga för räddningsfordon som krävs i bygglovet. Alla fastigheter har inte en räddningsväg. Om fastigheten har en räddningsväg som krävs i bygglovet ska den alltid hållas i körbart skick. Den får inte blockeras av till exempel bilar, körhinder eller snöhögar. Räddningsvägen ska vara märkt enligt vägtrafikförordningen.

Räddningsvägmärkningen får endast användas på den räddningsväg som anges i bygglovsdokument.

**Pelastustie
Räddningsväg**

Det finns vissa krav på räddningsvägar när det gäller till exempel bredd och bärkraft. Inga andra rutter får markeras som räddningsväg. I tveksamma fall kan bygglovsdokument användas för att kontrollera om rutten är en officiell räddningsväg eller inte.

Ett exempel på märkning av en räddningsväg.

Mer information om räddningsvägar finns på räddningsverkets webbplats (HIKLU räddningsvägsanvisning).

Tomtinformationsskylt

Tomten bör vara försedd med en informationsskylt när det finns flera byggnader på tomten och inte alla byggnader är begränsade till gatan eller dess omedelbara närhet. Tomten bör även vara försedd med en informationsskylt när tomtens räddningsvägsarrangemang avviker från det vanliga eller är svåra att uppfatta.

Informationsskylten ska placeras i början av den körväg som leder till tomten, och den ska vara synlig i mörkret.

Om det finns flera körvägar till tomten ska de alla vara försedda med informationsskyltar. I kvarteret ska alla byggnader vara försedda med en informationsskylt om hela kvarterets arrangemang.

Skylten ska vara tillräckligt stor så att man kan se huvudpunkterna utan att stiga ur fordonet, dock minst 700 x 700 mm. Storlekskravet på informationsskylten påverkas till exempel av skyltens placering och betraktningsavståndet från körbanan. Bokstävernas höjd på informationsskylten ska vara minst 100 mm.

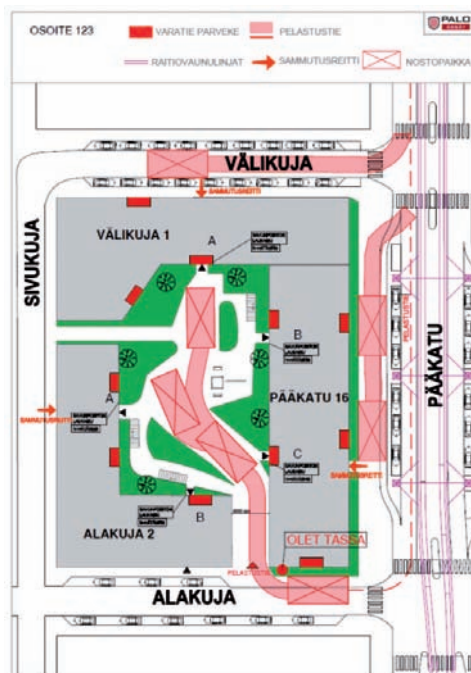
Informationsskylten ska vara i betraktningsriktningen, inte enligt väderstreck.

Följande ska anges på informationsskylten:

- placering av byggnader
- gatadresser
- infarter i området
- "du är här"-punkten
- trapphus
- släckningsvägar till källarutrymmena
- akutvårdsenhetens rutter
- räddningsvägar och deras lyftplatser.

Dessutom ska eventuella viktbegränsningar på körbanorna märkas (Se modell för en informationsskylt).

En tomtinformationsskylt krävs oftast i bygglovet eller av räddningsmyndigheten när byggnaden är färdigställd. Tomtinformationsskylten kan också läggas till på egen hand för att förbättra tillgängligheten till fastigheten.

§ Räddningslagen 379/2011, 9 §, 14 §

ALLMÄNNA OCH GEMENSAMMA UTRYMMEN

I bostadshus ska man se till att brand- och olycksrisker förhindras och att utrymnings- och räddningsarbete kan utföras på ett säkert sätt i händelse av en olyckssituation

Med allmänna och gemensamma utrymmen i ett bostadshus avses trapphus, klubbrom, gemensamma bastur och tvätttrum, tvättstugor, torkrum, lagerutrymmen, garage och teknikrum. Allmän renlighet och ordning samt adekvata bruksanvisningar, till exempel i tvättstugor, ökar säkerheten.

Användningsändamålet med byggnaden och dess delar

Byggnaden och dess delar ska användas i enlighet med bygglovet. Till exempel får ett garage inte användas som lagerutrymme eller ett kontorsutrymme som bostad utan en ansökan om ändring av utrymmets användningsändamål. En ändring av användningsändamålet kräver vanligtvis en ansökan om bygglov. Om du är osäker om utrymmets användningsändamål eller verksamhetens ändamålsenlighet, vänligen kontakta byggnadstillsynen i ditt område.

Trapphus, källar- och vindskorridorer

Trapphuset är den viktigaste och oftast säkraste utgången för lägenheterna, och man får inte förvara onödiga saker där. I en nödsituation blockerar sakerna utrymningsvägar och äventyrar säkerheten för både de boende i huset och räddningspersonalen.

Alla saker, såsom barnvagnar, rullatorer och dörmattor, förhindrar utrymning och räddningsåtgärder. De extra sakerna i trapphuset är också ett lätt mål för en potentiell mordbrännare och bildar en hel del giftig rök när de brinner, vilket snabbt fyller trapphuset.

Förvaring av saker i trapphuset innebär inte placering av vanliga anslagstavlor, dörrdekorationer eller bostadsaktiebolagets dörmattor i trapphuset. Dessa anses inte negativt påverka utrymnings säkerheten eller utgöra en betydande risk för brandsäkerheten.

Tekniska utrymmen

Tekniska utrymmen omfattar ofta till exempel elcentralen, värmedistributionsrummet, jordvärmepumpen, oljebrännaren, vattenmätaren och ventilationsmaskinen. Tekniska utrymmet är inte avsett som lagerutrymme och inga extra saker får förvaras där. I tekniska utrymmen får man förvara endast en liten mängd föremål som behövs för underhåll av utbytesluftfilter utrustningen, såsom i ventilationsmaskinrummet. Till exempel i elcentralen ökar extra saker avsevärt risken för antändning och spridning av brand.

Gemensamma lagerutrymmen

Lös egendom ska förvaras i ett anvisat förvaringsutrymme avskilt från fastigheten eller i bostäder. Om bostadsaktiebolagets regler tillåter kan en serie bildäck förvaras i det bostadsspecifika nätförrådet. När däck brinner bildas extremt tät rök och det är ofta svårt att släcka brinnande däck. Inga brännbara vätskor, flytgas eller andra brännbara gaser får förvaras i gemensamma vindsutrymmen, nätförråden eller källare.

Förvaring av brandfarliga vätskor och gaser i bostadshus

Tabellen beskriver maximi förvaringsmängden kemikalier enligt olika utrymmen (Statsrådets förordning 685/2015 47§).

Utrymme	Brändfarliga vätskor och aerosoler t.ex. bensin, sprejfärg, olja, dieselolja	Flytgas
Bostadslägenhet	total 25 liter	25 kg
Vind eller källare	Nej	Nej
Separat förvaringsutrymme	total 50 liter	50 kg

Förvaring av flytande gas och andra brandfarliga gaser som är tyngre än luft är förbjuden i källare, vindar och andra liknande utrymmen i byggnader.

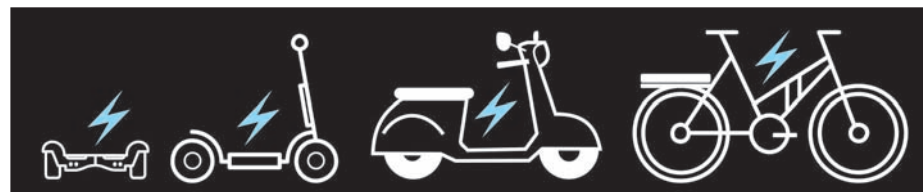
Märkningar

Huvudavstängningarna för el, vatten och gas ska vara tydligt märkta även utomhus. Till exempel i händelse av vattenskador är det viktigt att vattnet kan stängs av så snabbt som möjligt. Ju tydligare märkningarna är, desto snabbare kommer avstängningen att hittas. Om byggnaden har ett solcellssystem måste lämpliga märkningar och säkerhetsanvisningar säkerställas även för det.

← SÄHKÖPÄÄKESKUS

VESI →

Räddningsverket vet inte i förväg var exempelvis huvudvattenavstängningen är placerad. Med tydlig märkning kan den dock snabbt hittas.

Förvaring och laddning av eldrivna färdmedel i bostadshus

Det essentiella i förvaring, användning och laddning av elcyklar och eldrivna färdmedel (t.ex. elsparkcyklar och elskotrar) är att följa instruktionerna från tillverkaren.

Ur brandsäkerhetssynpunkt är det väsentligt och rekommenderat att laddningen sker på ett kontrollerat sätt så att det är möjligt att reagera på fel. Cykelförrådet ska vara en separat brandsektion eller vara placerad i en byggnad skild från bostadshuset. I förrådet bör brandbelastningen hållas till ett minimum, och den omedelbara laddningsmiljön bör till och med vara helt tom.

Enheten med ett litiumjonbatteri eller själva batteriet ska förvaras vid normal rumstemperatur och helst inte i direkt solljus. De elektriska installationernas lämplighet för laddning måste också säkerställas.

Vid batteriladdning och förvaring rekommenderas primärläckningsutrustning och brandvarnare (kontrollera skyddsanvisningarna från försäkringsbolaget). Den bästa förstahands brandmateriel för batteribrand är tillräckligt med vatten eller en skumvätskesläckare.

Att släcka en batteribrand kan vara mycket utmanande överlag

Vid brand ska man lämna lokalen, stänga dörrarna och ringa nödnumret 112. Primärläckning kan försökas om det är möjligt utan att utsätta sig för fara.

TUKES har en bra guide med mer information om säker användning av litiumjonbatterier: *Säker användning av litiumjonbatterier* Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)

Garage

Lokaler som definierats som garage är avsedda för förvaring av motorfordon och deras säkerhetsanordningar är särskilt avsedda för detta ändamål. Dessutom är garage inte konstruerade för att motstå effekterna av brand orsakade av brännbara kemikalier eller stora varumängder.

Förutom motorfordon kan man förvara en släpvagn, husvagn eller servicefordon (snöplog, gräsklippare, osv.) i garaget. När det gäller förvaring av andra saker ska det alltid bedömas separat om förvaringen ökar risken för brand eller annan olycka eller försvårar räddningsåtgärder. Som en tumregel är mängden andra saker sannolikt rimlig om fordonen lätt kan passa in i sina avsedda utrymmen. Det rekommenderas dock att inget annat än fordon förvaras i garaget.

Brännbara vätskor och gaser får förvaras i garaget enligt tabellen nedan:

BENSIN	DIESEL	FLYTGAS
60 L	200 L	25 KG

Bränslen i fordonstanken räknas inte med i mängder.

Om laddningsstationer för elfordon har installerats eller kommer att installeras i ett befintligt garage ska räddningsverket ha möjlighet att koppla bort laddningsstationerna från en plats, till exempel från en säkerhetsbrytare eller från huvudbrytaren vid laddningsstationerna.

- Det utrymme som är avsett för laddning ska vara lättåtkomligt utifrån och märkt.
- Separata instruktioner ska upprättas för räddningsverket och placeras på en synlig plats på släckningsvägen.
- Laddningsställen bör vara placerade i närheten av utgångs- och ingångsvägar för att göra det lättare att bogsera ut ett elektriskt fordon från garaget vid behov.

- HIKLU-räddningsverken har utarbetat en gemensam anvisning om garagens brandsäkerhet, som finns på räddningsverkens webbplats.

Restriktioner för förvaring av kemikalier är garagespecifika, inte bilplatsspecifika.

Brandsektionering

Syftet med brandsektioneringen är att begränsa brand- och rökspridningen i byggnaden.

Genomförandet av brandsektioneringen baseras på byggregler på grund av byggnadens utrymmen och deras användningsändamål. I en bostadsbyggnad är varje bostad sin egen brandsektion. Trapphuset i ett höghus utgör också en separat brandsektion. Andra brandsektioner omfattar vanligtvis vindar, källare, förvaringsutrymmen, tekniska utrymmen, skyddsrum, avfallsrum och garage.

I dagsläget (efter 1990) krävs den bostadspecifika brandsektioneringen i radhus att sträcka upp till yttertaket. I äldre radhus bör brandsektioneringen av vindsbjälklaget genomföras till exempel i samband med takreovering.

Dörrar mellan brandsektioner (t.ex. lägenhetsdörrar i höghus) ska vara branddörrar. En branddörr identifieras vanligen genom typgodkännandemärkningen på dörrens gångjärnssida. Branddörrar, förutom lägenhetsdörrar, ska vara självstängande och låsande. Branddörrar ska hållas stängda om de inte är försedda med automatisk stängningsanordning.

Brandsektionerande konstruktioner ska vara hela och i gott skick. Olika kablar och rör kan passera från en brandsektion till en annan, men genomföringarna måste tätas för att motsvara de omgivande konstruktionernas brandsektioneringsklass.

Skicket på lägenhetsdörrar som fungerar som branddörrar bör särskilt uppmärksammas på de gamla dörrarna. Faktorer som indikerar behovet av att byta ut eller underhålla en lägenhetsdörr är till exempel slitage eller brott på dörrtätningarna, annat glapp eller uppenbara skador på dörren eller dess tillbehör, såsom brevlådan. Det rekommenderas också att byta ut lägenhetsdörrarna om lägenhetsdörren består av en kombination av två dörrblad och det yttre dörrbladet har deklarerats som brandsäkert i typgodkännandemärket i endast 15 minuter.

Elapparater

Installation och underhåll av elapparater i allmänna utrymmen (t.ex. tvättmaskiner eller manglar) måste utföras i enlighet med tillverkarens anvisningar. Belysningen i allmänna utrymmen måste underhållas ordentligt och de felaktiga glödlamporna måste bytas ut utan dröjsmål för att förhindra felsituationer. Lokaler med elapparater rekommenderas vara utrustade med brandvarnare (utom i fuktiga utrymmen) och primärsläckningsutrustning.

Det är viktigt för alla som bor i fastigheten att veta var fastighetens huvudströmbrytare och huvudvattenavstängning är placerade, hur man använder dem och hur man kommer åt dem i en nödsituation. I räddningsplanen bör även de boende instrueras om vad de ska göra om en vattenskada uppstår i deras egen lägenhet.

§ Räddningslagen 379/2011, 9 §, 10 §, 13 §

En öppen branddörr är inte till någon nytta i händelse av brand.

TEKNIK

Brandsäkerheten i bostadshus kan förbättras genom ett antal tekniska lösningar.

Inte alla lösningar som beskrivs i handboken kan hittas i ditt eget hus, men riktlinjerna ska tillämpas på den befintliga situationen.

Ventilationskanaler, ventilationsutrustning och eldstäder

Bostadshusets ventilationskanaler ska sotas så ofta att de inte utgör någon brandrisk. Rekommenderat sotintervall för ventilationskanaler är 10 år. Övrig ventilationsutrustning ska underhållas regelbundet enligt tillverkarens anvisningar.

Ventilationen stoppas till exempel vid brand eller om en kemikalieolycka har inträffat i närheten. Nödstoppsknappen för ventilation ska åtföljas av en indikation på vilka delar av fastigheten som berörs av nödstoppet (gemensamma utrymmen/bostäder).

Om bostadshuset har mekanisk ventilation finns oftast en nödstoppsbrytare för ventilation i trapphuset. Brytaren ska vara synligt märkt och dess placering och funktion ska förklaras till de boende, till exempel i instruktionerna i räddningsplanen.

Om bostadshuset har en restaurang eller ett professionellt kök ska behovet av att sota fettkanalerna i köket regelbundet kartläggas och kanalerna bör sotas efter behov. Rekommenderat rengöringsintervall är i princip 1 år. Filter bör rengöras regelbundet, vanligtvis varje vecka eller varje månad. Övriga ventilationskanaler och utrustning i restaurangen bör också rengöras årligen. Ansvaret för rengöring bör överenskommas och tydligt registreras.

Sotning

Alla eldstäder som är i bruk i bostadshuset ska sotas årligen. Sotning säkerställer att rökkanalen är tät och avlägsnar eventuellt brandskräp från eldstäder och rökkanaler som kan utgöra en brandrisk. Ägaren, innehavaren och verksamhetsutövaren av bostadshuset ska se till att stegen, taggångens delar och taksäkerhetsutrustningen hålls i ett sådant skick att sotningsarbetet kan utföras på ett säkert sätt.

Ägaren, innehavaren och verksamhetsutövaren av bostadshuset beställer och kommer överens om sotning med det sotningsföretag de väljer. På begäran ska ett skriftligt sotningsintyg uppvisas för räddningsmyndigheten.

■ Information om sotare i ditt område finns på www.nuohoojat.fi.

Primärsläckningsutrustning

Handbrandsläckare

Förstahandsläckare ska inspekteras av ett brandsläckarföretag som godkänts av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) vartannat år. Om brandsläckare blir utsatta för fukt, vibrationer, temperaturvariationer eller frost ska handbrandsläckare inspekteras årligen.

Det finns olika typer av handbrandsläckare för olika ändamål, men de vanligaste brandsläckare i varma rum är antingen pulverläckare eller skumsläckare, som måste vara CE-godkända.

Den vanligaste storleken på handbrandsläckare i allmänna utrymmen är 6 kg och dess effekt måste vara tillräcklig. Handbrandsläckaren ska placeras längs utgången och på en höjd som gör det enkelt att lyfta den från ställningen.

Snabbrandpost

En snabbrandpost är en förstahandsläckare som är kopplad till vattenledningsnätet, som bör inspekteras minst en gång om året. Slangarna bör testas vart femte år av ett brandsläckarföretag som godkänts av Tukes. Tillverkarens instruktioner för underhåll och service måste dock följas.

Snabbrandposter är avsedda att användas av boende för brandsläckning. Det skulle vara bra för alla att bekanta sig med användningen av snabbrandposten, om det finns några i bostadshuset.

Apparater för att öka brandsäkerheten

Om bostadshuset har säkerhetsteknik ska apparater underhållas och testas enligt tillverkarens anvisningar. Det rekommenderas att föra bok över all service och underhåll av apparater. Nedan finns apparatspecifika instruktioner från räddningsverket.

Brandvarnare

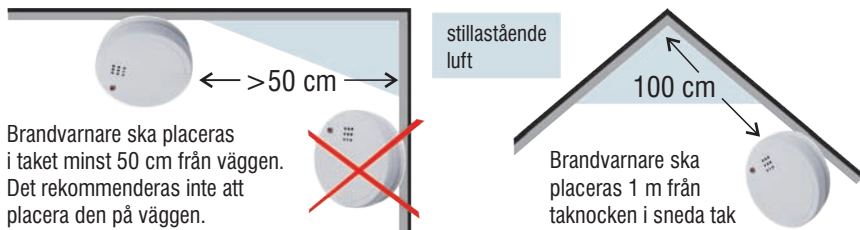
Varje lägenhet ska ha ett tillräckligt antal fungerande brandvarnare. Minimikravet är en varnare per påbörjad 60 m² på varje våning. Det är en bra princip att installera en brandvarnare i varje sovrum och på rutterna som kan användas för att komma ut.

Primärsläckningsutrustning bör också placeras i tekniska utrymmen och eventuella affärslokaler.

De boende ska informeras om sitt ansvar för att skaffa en brandvarnare och hålla den i funktionsskick.

Brandvarnare ska placeras i taket minst 50 cm från väggen. Det rekommenderas inte att placera den på väggen.

Brandvarnare ska placeras 1 m från taknocken i sneda tak

Brandvarnaren ska installeras så att den reagerar på röken från en eldsvåda så tidigt som möjligt (i taket/den högsta punkten i lägenheten). Utöver lägenhetsytan ska antalet och placeringen av brandvarnare ta hänsyn till formen på det utrymme som ska skyddas och de funktioner som utgör en särskild antändningsrisk.

Larmljud från brandvarnare och andra branddetektorer ska höras i alla delar av lägenheten där människor normalt vistas. Vid behov ska larmet också avges på annat sätt än genom en ljudsignal.

Brandvarnarens viktigaste funktion är att varna om en begynnande eldsvåda.

Brandvarnarens funktionsduglighet ska kontrolleras regelbundet genom test.

Brandvarnare anslutna till elnätet

Om bostadshuset har brandvarnare eller ett brandvarningssystem anslutet till elnätet ska apparaterna underhållas enligt underhålls- och serviceprogrammet. Utrustningens ägare ansvarar för underhållet. Bostäder byggda år 2009 och därefter ska ha lägenhetsspecifika brandvarnare anslutna till elnätet, vars placering har planerats under byggskedet.

Ägaren av utrustningen, som vanligtvis är bostadsaktiebolaget, ansvarar för att hålla brandvarnarna som är anslutna till elnätet i funktionskick. För att säkerställa att varnarna fungerar korrekt (t.ex. byte av säkerhetsbatteri) måste ett underhållsprogram utarbetas för att säkerställa regelbundet underhåll. De boende måste få tydliga instruktioner om hur de ska hantera varnare som är anslutna till elnätet i olika situationer (t.ex. månatlig testning).

Automatisk brandlarmanläggning ansluten till larmcentralen

En automatisk brandlarmanläggning kan ha ställts som villkor för byggnadens bygglov på vissa specifika grunder. En förvaltare ska utses och utbildas för den automatiska brandlarmanläggningen. Ett underhålls- och serviceprogram ska upprättas för larmanläggningen. Underhållsloggbooken ska förvaras på plats. Ett månatligt testlarm till larmcentralen ska göras med larmanläggningen.

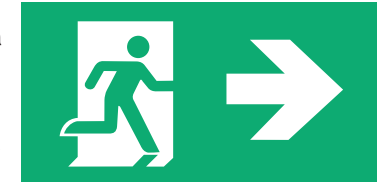
Regelbundna inspektioner ska normalt utföras vart tredje år av en besiktningsrörelse som godkänts av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes).

Automatisk släckanläggning

En automatisk släckanläggning kan ha ställts som villkor för byggnadens bygglov på vissa specifika grunder. En förvaltare ska utses och utbildas för den automatiska släckanläggningen. Ett underhålls- och serviceprogram ska upprättas för anläggningen. Underhållsloggbooken ska förvaras på plats. Anslutningen till larmcentralen måste testas varje månad. Regelbundna inspektioner ska normalt utföras vartannat år av en besiktningsrörelse som godkänts av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes).

Belysning av utrymningsvägar

Syftet med utrymningsvägbelysningen är att belysa utrymningsvägarna så att de tryggt kan användas, också vid elavbrott. I utrymningsvägsbelysning använder man bilder (springande figur) och symboler som specificeras av inrikesministeriet för att ange utrymningsriktning.

Dessutom kan bostadsbyggnaden ha säkerhetslampor för att stödja utrymningsvägsbelysningen. Utrymningsvägsbelysningen ska alltid försäkras med batterier och systemet ska underhållas och provas enligt underhålls- och serviceprogrammet. Felfungerande skyltar ska repareras omedelbart.

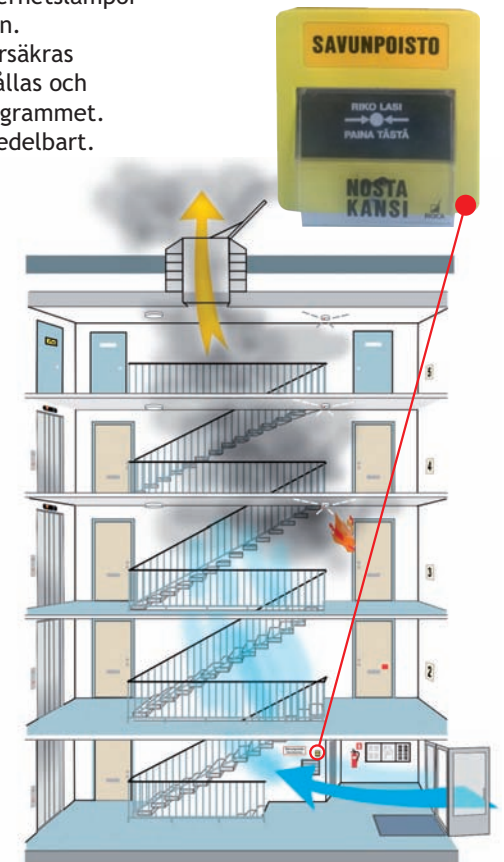
Rökluckor eller rökventilation

I en nödsituation är rökventilationen avsedd att användas av räddningsverket.

Bruksanvisningen för luckorna eller utrustningen och luckornas verkningsområden ska vara tydligt markerade på användningsplatsen.

Rökventilationen ska provköras årligen, d.v.s. luckor eller liknande ska öppnas och funktionskicket kontrolleras enligt systemets underhålls- och serviceprogram.

§ Räddningslagen 379/2011, 12 § och 14 §

SKYDDSRUM

Skyddsrummet är ett separat utrymme eller en separat byggnad som är uppförd i eller i anslutning till en byggnad och som är avsedd att skydda människor under undantagsförhållandena mot exempelvis strålning, giftiga ämnen, vapeneffekter eller kollaps.

Skyddsrum är i princip reserverade enbart för användning i kristider och används inte vid till exempel olyckor med farliga ämnen under normala förhållanden. Under normala förhållanden kan skyddsrummet till exempel användas som lagerutrymme. Kemikalier som kan orsaka luktolägenheter i skyddsrummet får inte förvaras där.

Skyddsrummet måste vara klart att användas inom 72 timmar efter en bestämmelse från myndigheterna. Vid användning av skyddsrummet under normala förhållanden måste hänsyn tas till att konstruktionerna inte skadas och att utrustningen som ingår i skyddsrummet förblir funktionsduglig.

Skyddsrummet och dess utrustning ska inspekteras och underhållas regelbundet. Byggnadens ägare och innehavare har ansvaret för skyddsrummets skick och driftberedskap. För att upprätthålla skyddsrummet kan bostadsaktiebolagets styrelse eller fastighetens ägare utse en förvaltare för skyddsrummet, som ska se till att de åtgärder som ska vidtas för skyddsrummet genomförs.

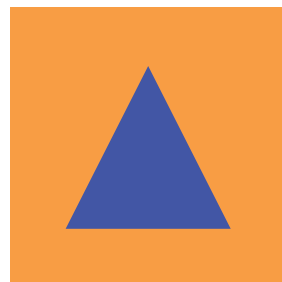
Om fastigheten inte har ett eget skyddsrum används allmänna skyddsrum eller regionala evakueringar.

Skyddsrum byggda före 1959

- Konstruktionernas skick ska övervakas och hänsyn ska tas till brandsektioneringens skick.

Skyddsrum byggda efter 1959

- Åtgärder en gång per år:
Skyddsrummets ventilationsanordningar ska användas en gång per år i mer än fem minuter. Underhålls- och driftinstruktioner för utrustningen medföljer utrustningen. Instruktionerna ska förvaras tillsammans med utrustningen och vara lättillgängliga hela tiden.
- Åtgärder som vidtas vart tionde år:
Skyddsrummet och dess utrustning och apparater ska inspekteras och underhållas minst vart tionde år för att säkerställa att skyddsrummet är i funktionsskick. Inspektionen ska även omfatta utförandet av ett täthetsprov. En daterad och undertecknad inspektionsprotokoll ska upprättas för inspektionen.

Framför skyddsporten finns den internationella symbolen för befolkningskydd, en blå triangel på en orange bas.

§ Räddningslagen 379/2011, 12 §, 76 §
Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum, 15 §, 20 §

MINIMERA RISKER OCH BO SÄKERT

Du är en expert på säkerheten i ditt eget hem - du ansvarar för ett tryggt boende genom din egen verksamhet!

De boende är ansvariga för att tillse att aktsamhet och försiktighet iakttas och att identifierade olycksrisker och tillbud åtgärdas. De boende måste informeras om till vem och hur dessa observationer kan kommuniceras för att kunna behandla observationerna och minimera riskerna. Inte alla saker som nämns i anvisningarna (t.ex. bastu eller balkong) kan hittas i ditt eget hus, men riktlinjerna kan tillämpas på den befintliga situationen.

Brandvarnare

En batteridrivna brandvarnare ska bytas senast vid 10 års ålder, om inte tillverkaren har angett en kortare livslängd för brandvarnaren. I slutet av sin livslängd måste varnaren bytas även om testknappen indikerar att varnaren fungerar. Livslängden beräknas från tillverkningsdatumet för brandvarnaren (märkt på varnarens undersida). Räddningsverket rekommenderar att brandvarnaren märks med den livslängd som anges av tillverkaren. Följ tillverkarens anvisningar.

Det är den boendes ansvar att testa brandvarnarens funktion en gång i månaden.

Byte och underhåll av brandvarnare som är anslutna till elnätet är vanligtvis bostadsaktiebolagets ansvar som en del av fastighetens elutrustning.

Eldstäder i lägenheter

Eldstäder och rökkanaler som är i bruk måste sotas minst en gång om året av en sotare. Det kan avtalas i bolaget om ordnandet av sotningen är den enskilda boendes ansvar eller om den är beställd av bostadsaktiebolaget. De boende ska informeras om hur sotningen sköts och delegeras i bostadsaktiebolaget.

Användning av elapparater

Majoriteten av bränderna orsakas av mänsklig verksamhet. Olyckor orsakas inte bara av elapparaternas dåliga skick och brist på underhåll, utan också av drift som inte är i enlighet med bruksanvisningen och av att glömma apparater på. Olika säkerhetsanordningar, såsom timer, finns också tillgängliga för elapparater. Överväg om du behöver säkerhetsutrustning för ditt eget eller din närståendes hem.

- Läs bruksanvisningarna för utrustningen före användning och installation.
- Följ bruksanvisningarna och behåll dem för framtida bruk.
- Placera utrustningen rätt. Tillåt tillräckligt med utrymme runt enheten för luftcirkulation och blockera inte ventilationshål.
- Ta reda på huvudströmbrytarens placering på elpanelen i din lägenhet.

Kylutrustning

- Säkerställ tillräcklig ventilation runt kylen och frysen.
- Dammsug regelbundet bakom enheten också! Dra stickkontakten ur vägguttaget under dammsugningen.

Spisar och ugnar

- Lämna inte ugnen eller en kokplatta på obehövad.
- Bryt alltid strömmen efter användning.
- Se till att det inte finns något brandfarligt material på eller i närheten av spisen.
- Du kan skaffa en timer eller en spisvakt för din spis.
- Rengör spisfläkten regelbundet.

Tvätt- och diskmaskiner

- För att minimera brand- och vattenskador, lämna inte tvättmaskinen på obehövad.
- Rengör luddfiltret regelbundet.
- Skydda enheten från vattenstänk.
- Stäng av kranen efter användning.

Belysningsarmaturer

- Följ installations- och bruksanvisningarna för armaturerna. Observera avstånden till brandfarliga material, såsom gardiner.
- Byt ut brända eller blinkande lysrör omedelbart.
- Byt inte ut lampan mot en lampa över rekommenderad effekt.
- Håll armaturerna rena från damm.
- Fäst de väggmonterade armaturerna ordentligt så att de inte faller, till exempel på sängen eller soffan.

TV-apparat

- Säkerställ tillräcklig ventilation runt tv-apparaten. Täck inte över ventilationshål.
- Dammsug regelbundet runt TV-apparatens ventilationshål.

Det är förbjudet att torka kläder och annat brännbart material ovanför och i närheten av bastuugnen.

Laddningsbara apparater

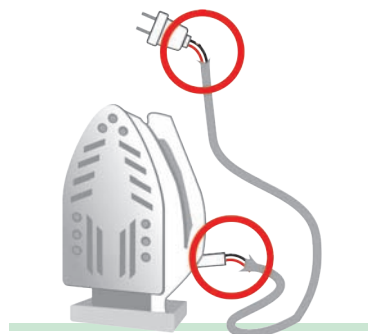
- Övervaka apparaten under laddning.
- Fäst uppmärksamhet vid eventuell onormal uppvärmning av apparaten och laddaren.
- Använd endast laddare som godkänts av apparatens tillverkare för laddning.
- Ta ut laddaren ur vägguttaget efter användning.
- Ta felaktig utrustning omedelbart ur bruk.

Element

- Placera elementet så att den inte faller.
- Placera inte elementet för nära gardiner, möbler eller något brandfarligt.
- Torka inte tvätten på elementet och täck det inte med något.
- Se till att inget faller eller ramlar ner på elementet.
- Föredra värmare med låg ytemperatur.

Bastu

- Det är förbjudet att torka kläder och annat brännbart material ovanför och i närheten av bastuugnen.
- Se till att det inte finns något brandfarligt i närheten av ugnen när du börjar värma den.
- Ugnen måste installeras enligt tillverkarens anvisningar.
- Förvara inte föremål i bastun. Om bastun inte används för bastubad måste ugnens säkring tas loss eller kopplas från så att den inte av misstag slås på.
- Reparera resistorer och reglage som är trasiga eller fungerar dåligt.

En felaktig enhet måste repareras eller tas ur bruk.

Observera även dessa!

- En felaktig enhet måste repareras eller tas ur bruk.
- Säkerställ tillräcklig luftcirkulation för elapparater.
- Välj en fast elinstallation snarare än en skarvsladd.
- Endast lågeffektenheter får anslutas till en skarvsladd med flera uttag.
- Skarvsladdar får inte kedjas samman!
- Elinstallationer ska utföras av yrkesutbildade personer.
- Låt installationer som är i dålig kondition eller på annat sätt tvivelaktiga granskas.

Elinstallationer ska utföras av yrkesutbildade personer.

Solel

Om byggnaden har ett solcellssystem måste lämpliga märkningar och säkerhetsanvisningar säkerställas även för det.

Grillning på balkongen

Särskild försiktighet måste iakttas med hänsyn till säkerheten, eftersom balkongen ofta är ett litet utrymme och innehåller brännbart material, såsom trätrallar och möbler. Bostadsaktiebolaget kan ge anvisningar om grillning i sina egna ordningsregler.

Placeringen och användningen av en elgrill ska följa tillverkarens anvisningar. En gasgrill ska placeras på en väl ventilerad plats, borta från solen. Flaskventilen ska stängas efter användning. Tätheten och hållfastheten av anslutningarna ska kontrolleras när flaskan byts. Anordningens skick måste kontrolleras regelbundet och slitna delar måste bytas ut och underhållas i god tid. Om det luktar gas ska flaskventilen stängas och all öppen eld släckas.

Flytgas antänds av den minsta gnistan.

Levande ljus

Ljus får inte brännas utan övervakning. De måste placeras på en plats där det inte finns något brandfarligt material i närheten och där de inte kan falla. Batteriljus skapar stämning på ett säkert sätt.

Rökning

Bostadsaktiebolagets ordningsregler kan innehålla närmare regler kring rökningen. Följ anvisningar och föreskrifter för hantering och användning av eld.

Reservförråd

Reservförrådet säkerställer att vardagen är smidig även om normala tjänster inte är tillgängliga på ett tag. Situationer där reservförrådet kan behövas är till exempel egen eller en familjemedlems sjukdom, funktionsstörningar i butiker eller en situation som kräver att man tar skydd inomhus eller i skyddsrummet.

Det rekommenderade reservförrådet omfattar alltid vatten och mat, viktiga hushållsartiklar och personliga läkemedel för minst några dagar.

GÖR SÅ HÄR VID EN ELDSVÅDA

Vid en eldsvåda måste man kunna utrymma byggnaden snabbt och säkert. Egen kunskap och förhandsplanering är avgörande för säker utrymning.

- **Släck** branden, om du kan göra det på säkert sätt.
- **Stäng** dörrar och fönster för att förhindra att branden får syre och att giftig brandgas sprider sig i byggnaden.
- Gå till en säker plats.
- **Ring** nödnumret 112 från en säker plats.
- **Varna** andra och rädda dem, som är i fara.
- Om det finns rök i rummet, rör dig lågt nere.
- Använd inte hiss.
- **Undvik att röra dig i rökiga rum.**
Om det brinner i grannlägenheten och det finns rök i trapphuset, bli kvar i din egen lägenhet och stäng dörrarna mot trapphuset.
- Vädra vid behov din egen lägenhet.

När du använder appen första gången, måste du lägga in ditt telefonnummer!

Om nödnumret skulle vara tillfälligt upptaget - lägg inte på!

Samtalen besvaras så fort som möjligt och i den ordning de kommer in.

Om situationen på händelseplatsen förändras betydligt efter nödsamtalet, ring upp nödcentralen igen och meddela.

Vi rekommenderar att du laddar upp appen 112 Suomi i din telefon. När du använder appen för nödanmälan, överförs din platsinformation automatiskt till nödcentralen och hjälpen kommer snabbare fram. Till appen får du också varningsmeddelanden.

Besök www.112.fi för ytterligare information om hur du ska ringa nödnumret.

Ytterligare information får du från ditt områdes räddningsverk, på webbsidan och i sociala medier.

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS
HELSINGFORS STADS RÄDDNINGSVÄRK
www.hel.fi/pela/fi

ITÄ-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
RÄDDNINGSVÄRKET I ÖSTRA NYLAND
www.pelastustoimi.fi/ita-uusimaa

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA-NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK
www.pelastustoimi.fi/keski-uusimaa

LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK
www.pelastustoimi.fi/lansi-uusimaa